
Előfizelési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyilttér sora 40 fill

Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerint.Többszöri hirdetés
nél árendemény.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— IPOLYSÁGON. —Felelős szerkesztő:
HALÁSZ FERENC.Megjelen
szombaton reggel.

A pragmatika körül.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, amint már többször is jeleztük, szeptember huszadikán, huszonegyedikén és huszonkettedikén Győrben országos kongresszust rendez.

A gyűlés főtárgya annak az emlékiratnak a megbeszélése lesz, a melyet a kongresszus, vagyis az egyesület az állami tisztviselők érdekében a kormányhoz, illetőleg a miniszterelnökhöz intéz.

A memorandum tervezete elkészült. Terjedelmes munka. Részletesen ismerteti, fejtegeti a tisztviselők igényeit, felsorolja ezekből azokat, a melyeket a kormány már kielégített és azokat, a melyeket kielégítetlenül hagyott. Azután előadja a kérelmeket a következőkben:

1. Méltóztassék a szolgálati pragmatikára vonatkozó elvi kívánalmaknak megfelelő törvényjavaslatot készíteni az állami tisztviselők, díjnokok, altisztek, szolgák és napidíjas szolgák szolgálati pragmatikájáról, illetőleg méltóztassék az e részben már kész javaslatot megtelegeően átdolgoztatni és kiegészíteni. Az ily módon elkészült javaslatot méltóztassék még alkotmányos benyújtás előtt s lehetőleg még ennek az évnek folyamán nyilvánosságra hozni és mindenestre Országos Egyesületünknek, valamint, a többi állami alkalmazottak (díjnokok, altisztek, napidíjas szolgák) országos szervezeteinek hozzászólás végett záros határidő kiszabása mellett megküldeni és odahatni, hogy a beérkezett kívánások alapján, részleteiben is átdolgozandó javaslat mielőbb törvényerőre emelkedjék.

2. Méltóztassék az 1912. évi LVII. t.-cikkben a megyei tisztviselők részére már biztosított automatikus előlépést fizetés- és státusrendezési albizottságunk javaslataiban megjelölt méretek szerint, nemkülönben a fizetési fokozatokban már három évi várakozási idő után való előmenetelt törvényileg biztosítani az összes alkalmazottaknak, a nőknek éppen úgy, mint a férfiaknak és törvénybe iktatni azt az elvet is, hogy a mi kedvezményt a megyei tisztviselők kapnak, az külön törvény nélkül ipso facto kiterjed az állami tisztviselőkre.

Méltóztassék egyben státusviszonyainkat a három képzettségi fok szerint legalább a szegedi kongressz-

szus által felállított arányok szerint rendezni, posta és táviráda tisztviselő kartársaink fogalmazási, számvevő-ségi, továbbá a kezelési és műszaki segédszemélyzethez tartozó csoportjainak és pedig úgy a férfi, mint a nőtisztviselőknek az állami üzemi többi alkalmazottjai különleges státusához mérten sérelmes státusrendezés dolgában előterjesztett kérelmeit teljesíteni. Általában minden megüresedett állást azonnal betölteni és az u. n. intercalare intézményét kiirtani, minden üres állás javadalmát a kinevezett részére a budget-év első napjától kiutalni, a napidíjakra és fuvar költségekre vonatkozó, Mária Terézia korabeli szabályzatot az előző kormány ígéretéhez képest a változott időknek megfelelő módon sürgősen megalkotni és kiadni.

3. Méltóztassék a tényleges szolgálatban levő állami alkalmazottak lakásjándóságait törvényileg a katonai havidíjasokéval egyenlő elvek alapján és a lakásjándósági albizottságunk javaslataiban részletezett módokat mellett megállapítani, a nyugdíjazott alkalmazottak, továbbá az elhalt alkalmazott özvegyének pedig a katonai havidíjasok által élvezett lakásjándósági-kedvezményeket biztosítani.

4. Méltóztassék az 1912. évi LXV. t.-cikkbe iktatott új nyugdíjtörvényt nyugdíjügyi albizottságunk határozati javaslatai értelmében módosítani, illetőleg kiegészíteni.

5. Méltóztassék a nyugdíjárulék-alap, valamint a vagyontalan tisztviselők özvegyei és árvái segítésére szánt alap mielőbbi felhasználásának módjait az összes minisztériumok tisztviselőinek országos egyesülete és az állami alkalmazottak többi országos szervezetei kiküldötteiből álló szakértekezlet meghallgatásával megállapítani, ez alapok kezelése és hováfordítása körül e szervezetek közreműködését igénybe venni és a társadalmi feladatok megoldására hivatott albizottságunknak a felhasználás módjára nézve előterjesztett javaslatait beható figyelemre méltatni. A budapesti főiskolai tisztviselő-internátusra már törvényileg megszavazott összegeket az állami költségvetésbe újból beállítani s a már megvásárolt telken e közhasznú intézményt haladék nélkül felépíttetni. Méltóztassék a lakás és élelmiszerek mesterséges drágulásának áradatát az országosan lehetséges és immár megelőzhetetlen közrendszer szabályok

révén az uzsora határain alulra szorítani és árszabályozás gyanánt is az állami birtokok terményeit első kézből a tisztviselő-érdekcsoportoknak eladni s bizonyos termékek és termények vételénél egyes kategóriák által már is élvezett kedvezményeket az egész karra kiterjeszteni.

Méltóztassék addig is, míg mindezek megtörténnek, családi pótlék-törvény kiterjesztése s legalább a nő, de gyermektelen és nőtlen kartársaink a drágaság idejének tartamára drágasági pótlék engedélyezése által mindjobban fokozódó drágaság terheinek elviselhetőségét kulturális szükségleteinknek legalább minimális kielégítését lehetővé tenni.

Méltóztassék végül intézkedni az iránt, hogy Országos egyesületünk tagdíjai azoktól, kik ebbe önként beleegyeztek hivatalból vonassanak le.

A kongresszus ezt az előadói tervezetet és határozati javaslatot minden valószínűség szerint egyhangulag elfogadja s a memorandumot deputáció viszi Tisza István miniszterelnökhöz.

Egy havi közigazgatás.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 6-án Wilczek Frigyes gróf főispán elnöklése mellett rendes havi ülését tartotta meg melyen a választott tagok közül jelen voltak: Huszár Tibor, Ivánka László és Bolgár János.

Alispáni jelentés.

Mély részvétellel kell jelentenem Kallós János vámosmikolai ügyvéd tiszteletbeli vármegyei ügyész, törvényhatósági bizottsági tagnak elhunytát. Temetésén a tisztikar megjelent s ravatalára a vármegye közönsége nevében koszorút helyezett.

A földmivelségi m. kir. miniszter Babós József kir. erdőfelügyelőt a kincstári erdők kezeléséhez helyezte át.

Korpona város erdősege állami kezelésbe vétetett az e célból felállított korponai járási m. kir. erdőgondnokság működését f. évi július hó 1-vel kezdette meg, melynek vezetését földmivelségi m. kir. miniszter Geschwind Lipót volt erdőmérnök m. kir. erdőmérnökre bízta.

Földmivelségi m. kir. miniszter Schnábel Károly dr. korponai polgármestert a korponai 2-ik körzetre a gazdasági tudósító tisztséggel megbízta.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Luczenbacher-féle szöbi bánya és iparvasut feketebányai vágányának meghosszabbítása tárgyában tartandó közigazgatási bejárást f. évi szeptember 6-ára tüzte ki.

Ugyancsak kereskedelemügyi m. kir. miniszter a báti eszmadia ipartársulat módosított alapszabályait jóváhagyásban részecskítette.

Belügyi m. kir. miniszter jóváhagyta a vármegyei díjnokok szolgálati viszonyairól és illetményeinek rendezéséről alkotott, módosított szabályrendeletet.

Az elmúlt hó folyamán a bái, vámosmikolai és a szobi főszolgabírói hivatalokban hivatalvizsgálatot tartottam, az észlelt csekélyebb mulasztások és szabálytalanságok pótlása illetve megszüntetése iránt intézkedtem. Nagyobb foku hanyagságot és mulasztást tapasztaltam a bái főszolgabírói hivatalban a kihágási ügyek intézése körül, miből kifolyólag Riméy Dénes ottani szolgabíró ellen a fegyelmi eljárást megindítottam.

Közegészségügy.

Vn. t főorvos jelentése:

Augusztus havában a közegészségügyi állapot általában kielégítő volt.

A heveny fertőző megbetegedések kisszámban fordultak elő. Vörheny volt 5 községben 10 betegüléssel, 3 halálzással, roncóló-toroklob 3 községben 4 beteggel ezek közül elhalt 2. Hasihagyomány egy községben egy beteggel. Bárányhimlő egy községben kettő és kanyaró egy községben egy betegüléssel.

Nagymaros községből egy koleragyanus megbetegülést jelentettek, de úgy a helyszíni, mint a bakteriológiai vizsgálat nem állapította meg a kolerát.

Augusztusban megvizsgáltattak a szobi és nagymarosi gyógyszerárak valamint a Márianosztrai házi gyógyszertár, semmi említésre méltó rendellenesség nem tapasztaltatott.

Orvostörvényeszkri boncolat tartott Márianosztrán egy megfajzott újszülött leány gyermekben, Nagycsalomán egy 4 éves gondatlanság miatt kutba esett fiú holttesten és Ipolyvisken egy kocsi által elgázolt, s ennek folytán elhalt 67 éves asszonyon orvosrendőri boncolat: Ipolybelen egy 70 éves, s Börzsönyben egy 65 éves önkasztás folytán elhalt férfin, Nagymaroson kolera gyanus 73 éves öreg asszonyon, orvosrendőri hullaszemle Korponán egy önkasztott férfi holttesten.

Ebmarási eset fordult elő Ipolyságon, ez a marás egészséges kutyától származott, s egy gyermek Egegről a kórházban vesztettségben elhalt.

Tizenhárom gyermek fölött gyakoroltatott hatósági felügyelet, mindegyik gondozása kielégítő.

Pékműhelyek, korcsmák, italmérések, piacok vizsgálatánál semmi említésre méltó rendellenesség nem tapasztaltatott.

tanügy

Kir. tanfelügyelő jelentése:

A nagymarosi állami iskolától Faragó Maria tanítónő az ógyallai iskolához helyeztetvén át, helyébe Balázs Janka került Izszaacsáról Mármaros megyéből. A korponai állami polgári iskolától pedig Hanák József a nagykárolyi állami polgári iskolához helyeztetett át, helyére a vall. és közokt. miniszter Simonyi Zoltán képesített tanítót nevezte ki, aki a hivatali esküt letévén, állását immár elfoglalta.

A közokt. kormány az állami óvónők fizetését az 1913. évi XXXIX. t.-c. alapján rendezte, azok mindegyike magasabb illetményét már kézhez is vette. A községi óvónők fizetésrendezése azonban nem indult meg, szegények türelmetlenül várják jogos igényük kielégítését.

A vallás- és közokt. minister a bizottság f. évi 1478. számú felterjesztését figyelmen kívül hagyta, mert szerinte a tanfelügyelő utiátalánya a népiskolák számához van szabva, az tehát sem nem emelhető, sem pedig ilyen a II. segédtanfelügyelő részére nem engedélyezhető. E rendelkezéssel abba a furesa helyzetbe kerültem, hogy a közszolgálat érdekében sajátomból kell majd fizetnem azokat a kiadásokat, amelyeket egy-egy iskola szervezése, fegyelmi vizsgálat megtartása vagy egyéb hivatalos intézkedés a hivatali főnöktől megkíván. Pedig a kir. tanfelügyelők utazási átalánya nem áll arányban a

megyében alkalmazott iskolátogató uti átalányával. Nekem mint főnöknek, akinek kötelessége az iskolátogató működését is ellenőrizni s azonkívül minden hónapban a selmecbányai törvényhatóság közleg. bizottságának ülésén is részt venni, nekem évi 1200 korona az utiátalányom, — az iskolátogató utiátalánya pedig 1000 korona, akinek utazási kerülete sokkal kisebb körre szorítkozik.

A múlt iskolai esztendőben 26 iskola maradt meglátogatlanul, e szám a folyó iskolai évben előre láthatólag meg fog kétszereződni, mert nem leszünk abban a helyzetben, hogy a belénk helyezett várazokzásnak teljes mértékben megfelelhessünk.

A „Magyar Földhitel“ a földmívelésügyi m. kir. miniszter rendelkezésére, a gyümölcsfaterenyésztés terén szerzett érdemeinek elismeréséül Chrien Gusztáv béldi ev. tanító részére 200 kor. tisztelet díjat és elismerő oklevelet adományozott.

Állategészségügy.

Th főállatorvos jelentése:

Folyó évi augusztus havi állategészségügyi jelentésemet, van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

Lépfene 1. községben, Apafalván 1. drb. szarvas, marhán állapított meg,

Sertésvész Alsóbágyon, Ipolyharaszi, Márianosztra, Felsőbágyon és Kisölvéd községben.

Sertésorbánc Devicsé, Ledény, Beld, Hontkirályfalu, Palást, Felsőbaka és Leszenye községekben lépett fel.

Megszüntette nyilvánított a sertésvész Hontudvarnokon, Korponán, Felső- és Középpalójtán a sertésorbánc pedig Szalatnyán, Ipolyföldemesen Felsőszemeréden és Felsőterényben megszüntette nyilvánított.

Jelenleg sertésvésszel még 22 és sertésorbáncal 21. község fertőzött.

Sercegőüszök Zsibritón és Báton állapított meg 1—1 drb. szarvasmarhán.

A marharakodó állományokon elszállított 83 drb. szarvasmarha, 200 drb. juh kölföldre, 253 drb. szarvasmarha és 2 drb. sertés belföldre.

Államépítészet.

Áll. ép. hiv. főnökének jelentése:

Augusztus havában az állami és törvényhatósági közutak állapota jó volt; közlekedési akadályok nem fordulnak elő.

A rendkívüli esős időjárás az uti munkálatokat is hátráltatta: és a mely kisebb munkálatok kö és kavicsanyagok szállításából és több uttestek betoncsövekké való átalakításából állottak.

A gőzhengerrel az egész hónapban át munkaszünet tartatott.

A lomtöszeketi új utépítésnél főképp a kavicsszállítása volt tolyamatban.

Közigazdaság.

Közigazdasági előadó jelentése:

Augusztus hónapban az időjárás felette abnormis, a rendkívüli sok espadék felette hátráltatta a gabonaművek behordását úgy annyira, hogy a zab termésnek egy része még most is behordatlan, hátráltatta a sok espadék, továbbá a cséplést is.

A nedves időjárás következtében a közepesen felüli termés minőségileg sokat szenvedett, legtöbb, százezrekre menő kárt okozott azonban a kedvezőtlen időjárás illetve az ennek következtében kiáradt Ipoly-folyó a rétek sarju termésében. — Az Ipolymenti rétek augusztus hó 23-ika óta állandóan víz alatt vannak a mi a sarju termésnek cca. 80—90 % -át teljesen hasznavehetetlenné tette. — A tönkre ment sarju termés előreláthatólag az Ipolymenti községekben az állatállomány esökkenését, illetve apasztását fogja maga után vonni, az itt okozott kár tehát jelenleg még kiszámíthatatlan.

A kapásnövények fejlődése igen kedvező felől azonban, hogy a folytonos nedves

időjárás miatt a burgonya rothadásnak indul a tengeri pedig beérni nem fog. — A takarmány és cukorrépa termés kilátásai igen kedvezőek.

A legelők növényzete igen meghálálja a sok espadékot, oly buja fűnövése van a legelőknek, hogy az állatállomány minden takarmányt nélkülözhet.

A szőlőt, melynek érési ideje bekövetkezett sok helyen ellepte a peronoszpóra, mely már a fürtökre is áterjedt, tetemes kárt okozva azokon.

A terményekben okozott nagymérvű károkat ha nem is teljesen, de részben ellensúlyozza az állatállomány ez idő szerinti igen kielégítő állapota. Az állatállomány fejlődése különösen minőségileg igen örvedetesen tapasztalható. Számbeli növekedése is halad előre mit főleg azon tény bizonyít legjobban, hogy a kir. gazdasági felügyelőség már ez ideig is több apaállatot osztott ki a községek között mint az egész múlt évben.

A földmívelésügyi miniszter a már az év elején engedélyezett 60000 koronán kívül augusztus hónapban még 10000 kor. póthitelt engedélyezett a gazdasági felügyelőségnek apaállat beszerzésére. — Augusztus hónapban a vármegye munkás viszonyai elég kedvezőek, munkaerőben hiány nem tapasztaltatott. — Szociális mozgalom az egész vármegyében nem fordult elő.

Pénzügyigazgatás.

A pénzügyi közigazgatás 1913. évi július havi menete.

Befizetési eredmény.

a) Egyenesadó

Hátralék 1912. év végén	204042 kor. 78 fill
Az 1913. évi adótartozásának és utólagos előírás I—III évnegyedi esedékes része	710898 kor. 12 fill
Összesen:	914940 kor. 90 fill
Törlesztés	21192 kor. 50 fill
Megállapított tartozás	893748 kor. 40 fill

Befizetés

1913. év január 1-től július hó végeig	399234 kor 79 fill
1913 év július hóban	139033 kor. 27 fill
Összesen:	538268 kor. 06 fill,
Hátralék	355480 kor. 34 fill

Összehasonlítás az 1912. évi befizetési eredménnyel befizetés

1912. év január július hóban	357608 kor. 16 fill
1912 év augusztus hóban	167977 kor. 38 fill,
Összesen:	525585 kor. 54 fill.

Az 1913. évi befizetési eredmény tehát 1912. év január július hónapban 41626 kor. 63 fillérrrel 1912 aug. hóban elérténel ellenben 28944 kor. 11 fill kisebb

Hadmentességi díj.

Hátralék 1912. év végén	24281 kor. 15 fill.
Az 1913. évi hadmentességi díj- és utólagos előírásnak évnegyedi esedékes része	294 kor. — fill.
Összes tartozás:	24575 kor 15 fill.
Törlesztés	3228 kor. 80 fill
Megállapított tartozás	21346 kor. 35 fill

Befizetés.

1913. év január július hóban	2474 kor. 37 fill.
1913 év aug. hóban	560 kor. — fill
Összesen:	3034 kor. 37 fill.
Hátralék	18311 kor. 98 fill
Az 1912. év január július hóban befizetett	2822 kor. 49 fill,
1912 év augusztus hóban	1145 kor. 84 fill.
Összesen:	3968 kor. 33 fill.

Az 1913 évi befizetési eredmény tehát az 1912. évi befizetési eredménnyel szemben és pedig január július havi 348 kor. 12 fillérrrel kisebb ellenben az 1913 VIII havi 585 kor 84 fillérrrel kisebb.

Előiratott az elmúlt hóban.

Egyenesadóban	29423 kor. 70 fill.
Haddijban	78 kor. — fill
Országos betegápolási pótadóban	7 kor. 93 fill
Összesen:	29509 kor. 63 fill

Törültetett azon hóban.	
Egyenesadóban	2535 kor. 69 fill.
Haddijban	1228 kor. — fill.
Országos betegápolási pótadóbán	65 kor. 69 fill.
Összesen:	3829 kor. 65 fill.

Fizetési halasztás kedvezménye engedélyeztetett 9 esetben 2066 kor 64 fill. egyenes adó és 15 esetben 7213 kor. 34 fill. illetékösszeg erejéig. Ideiglenes házadómentesség kedvezménye nem engedélyeztetett.

A FMKE. közgyűlése.

E hó 8-án tartotta a FMKE. a póstyéni gyógyteremben XXX-ik közgyűlését Craus István egyesületi elnök, Nyitra vármegye főispánja, elnöklete alatt. A közgyűlésen, mely a 31 év óta fennálló egyesület leglátogatottabb gyűlése volt, közel négyszázan jelentek meg a Felvidék vármegyéiből. A FMKE. hontvármegyei fiókja képviselőiben megjelentek Czobor László orsz. képviselő és Kátser Sándor egyesületi pénztáros.

A felvidéki magyar kulturünnep alkalmából Pöstyénfürdő ünnepi díszet öltött s a FMKE. elnökét, Craus István főispánt, a vasutnál ünnepi fogadtatásban részesítette. Radocza Tibor dr. főszolgabíró a fürdőhely nevében üdvözölte az elnököt, majd egy tót leányokból alkotott festői csoportból előlépett egy kisleány, aki tiszta, zamatos magyar nyelven mondott istenhozottot a főispánnak. A Pöstyéni Ujság a kulturünnep emlékére külön ünnepi — FMKE-számot adott ki.

A közgyűlést délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg Craus István főispán, üdvözölve a kormányt s annak jelenlevő képviselőjét, a vendégeket s az egyesület tagjait. Ezután rátérve az egyesület munkálkodására a következőket mondta:

Amidőn a háborus veszélyek és bonyodalmak megszűnővén az ország belviszonyai mindjobban konszolidálódnak, nekünk is ügybuzgón igyekezettel fel kell vennünk a hazafiúi munkásságnak megszakkadt vagy elejtett fonalát, dolgozni egész lelki erővel az egyesület, nemzeti ügy felállítására, annál inkább, mert a lefolyt bonyodalmas időszak alatt a nemzeti kérdések aktuálisabbak voltak, a nemzeti viszonyok kedvezőtlenül alakultak. A nemzetségek faji öntudata emelkedett, sőt túltengésbe ment át. Az ellenséges nemzetiségi áradat expanzivitása mind erősebb alakulatokat vesz agresszivitása a vakmerőségig fokozódik. Ezzel ránk nézve új feladatok, új törekvések körvonalai alakultak ki. Mindjobban kiélesednek a jogosulatlan nemzeti aspirációk és üzemek, különösen egyházi, gazdasági és társadalmi téren.

Az ágostai evangélikus egyházi életet és nevelést értem. Egyes papi és a legkedvezőbb hazafiúi kötelességeikről megfellebbezett egyházi személyek és ezek csalócai a katolikus egyházi életbe is be akarták csempészni a nemzeti agitációt és a magyar katolikus egyházat is legalább részben a csehlőt nemzeti propaganda eszközévé süllyeszteni. Ebbeli törekvésük a Zsolnára összehívott gyűléssel sikertelen maradt. Hasonló merénylet készül, zarándoklat és archeológiai kutatások álürügye alatt legközelebb Nyitrán. A turócszentmártoni, prágai, luhačovici és újabb tervezett nagyszombati összejövetelek és gyűlések, ezekből kiinduló megállapodások és követelődzések fennhájzó, tolatkodó idegen beavatkozások az ország belügyeibe, a csehlőt egység programja, a legújabb kiadott tót nemzeti program, aggasztó, nyugtalanító tünetek, amelyek a közfigyelmet és érdeklődést nagymértékben felkeltik és ellenakcióra készítetnek. Az orosz államkormány szintén szervezni akarja a szlávoklakt összes országokból és vidékekből a tömeges kirándulásokat Oroszországba. Ilyetén tendenciák az állami önértetbe, nemzeti öntudatba s azon határakba ütözkönek, melyeket az államegység, az állam strukturája szab. Ezek ellen a védekezés, sőt a támadás eszközeit is alkalmazásba kell vennünk, egyesült erővel, egységes szellemben munkába fogunk.

Egyesületünknek ehhez tágabb szervezetre van szüksége, munkásságunknak bővebb területeket, új irányvonalakat kell szabnunk. Vidéki bizottságokat kellene alakítani és munkásságunkat az összhang fenntartásával lehetőleg decentralizálni, szorosabb kapcsolatot létesíteni a néppel, az éllettel. A tót nép oktatása, figyelmének a történelem dicső szakaszaira való irányítása, összejövetelek, népünnepek, kirándulások rendezése, azokon való részvételünk nagyon jó hatással van a nép érületére. Támogatnunk kell egész hévvel és odaadással a kormány minden közzgazdasági, népjóléti akcióját. A nemzetiségi pénztézetekkel fel kell vennünk a versenyt és a pénzügyi válságok következtében általuk kényszerülten elhagyott pozíciókat elfoglalni és megtartani. Gondosan kell figyelni arra, hogy az ifjúság az iskolában, de az iskolán kívül is hazafias, magyar nevelésben részesüljön. Sport- és lövészegyleteket kell alakítanunk. Ily módon meghonosul a fegyelem, a bajtárs-szellem megerősödik a honvédelem kötelességének érzete és meggyökeredzik a haza és király iránti hűség. Nem tudom elképzelni, hogy ily nevelésből hazafiatlan felforgató elemek kerülhessenek ki. Nagy nemzeti ellentálló és alkotó erő van a katolikus egyházi státusban. Minden igyekezetünkkel oda kell törekednünk, hogy ezen méretetlen s még eléggé ki nem használt nemzeti erő a maga egészében érvényesüljön a magyarság, a nemzeti ügy javára. Ezután a nőkre tért át. A nő szükséges minden teremteshez, mondja a nagy francia író s ha a gondviselés egy eszmét lángra akar gyújtani, egy nő szívében lobbantja fel. A gyermeknevelés körül a nők főtevézők abban, hogy életerős generációkat, hű és igaz polgárokat kapjon a haza. Meg kell szervezni a társadalmunkat és tette, munkára s eselleg harcra készsége kell tenni. A hazafias munkát rayonizálni, felosztani kell úgy, hogy mindenkinek jusson belőle. A Felvidéken a nemzeti kérdést a társadalomnak kell megoldani, természetesen az állam segítő, irányító közreműködésével.

Nem lehet, hogy a föld kiesuszszék a nemzetfentartó elem lábai alól, hogy a nemzeti érzelmek ellágyuljanak, a haza fogalma elhalványodjon, a vallás, a vallásos erkölcs politikai kalandorok kezében játékszerré, taktikai érvényesítés eszközevé legyen. Dolgoznunk kell a haza jövőjén békében, fegyelmezett lélekkel, egész lelkesedéssel.

Eljen a király, s legyen erőssé, boldoggá dicsőségében és nagyságban időtlen időig, ez imádott, szeretett haza.

Az elnöki megnyitó után Fodor Kálmán dr. országgyűlési képviselő üdvözölte a vendégeket Pöstyénfürdő nevében, majd Nagy Károly teológiai tanár, az EMKE. kiküldöttje, tartott határos beszédet. — Oberschall Pál dr. jogakadémiai tanár a pozsonyi közművelődési egyesület üdvözlését tolmácsolta.

A közgyűlés ezután az elnök indítványára a királyhoz és József főherceghez, az egyesület védnökéhez üdvözlő táviratokat intézett.

Szalavszky Gyula v. b. t. t., Trencsénvármegye főispánja, a FMKE. két irányító pontjával a gazdasági téren való működést jelölte meg. Indítványozza, hogy az egyesület intézzen feliratot a miniszterelnökhöz az iránt, hogy a felvidéken ipari és gazdasági szakiskolák állíttassanak fel. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Machovich János póstyéni főszolgabíró bejelentette ezután, hogy a FMKE. közgyűlése alkalmából közel 100 póstyéni tót nevű polgár névmagyarosítási kérvényt nyújtott be hivatala után a belügyminiszterhez. Ezt az örvendetes ténnyt a közgyűlés jegyzőkönyvileg megörökíti.

Clair Vilmos főtitkár ezután a következő határozati javaslatot olvasta fel:

A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, hogy az 1912. évben is négyezer korona állami segéllyel támogatta az egyesületet óvodák fenntartásában s ötezer koronával népkönyvtári szervezésében és

fejlesztésében, a földmívelésügyi miniszternek pedig, hogy az egyesület könyvtárát gazdasági művekkel ajándékozta meg; elhatározta, hogy az egyesület radványi, cobolyi, királylehotai, zólyomlipcsei és hont-németi óvodáinak állami kezelésbe való vételét újra kérni fogja, hogy az egyesület az óvodák államosítása által a felszabadult tőkét újabb kulturintézmények létesítésére fordíthassa. Bars megyében Fakővezekény és Garamkeszi községekben, ugy-szintén Hontvármegyének egyik nyelvházi községében három új magyar beszélgetési tanfolyamot szervez, hat felvidéki árva gyermek neveltetésének költségeit fedezi s ezeket ipari pályára nevelti; Alsókubinban egy daloskörnek, egy műkedvelői körnek s egy magyar színpadnak költségeire 500 K segélyt engedélyez.

A számadásokat és jövő évi költségvetést a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Délután négyszáz terítékű bankett volt a Royal nagyszállóban.

A hétről.

— szeptember 12

Az emberszeretet egyik munkája.

A főgimnázium tanulóit segítő-egyesület tervbe vette már a folyó iskolai évben egy diákasztal létesítését is, a vidéki szülők legnagyobb része azonban magánháznál helyezvén el teljes ellátásra gyermekeit, a kevés jelentkező miatt ez idén még ez intézményünket már anyagi erőnk gyöngesége miatt is megnyitni nem sikerült s talán csak az új iskolai épület helyiségei fogják majd az alkalmat megadni annak létesítésére.

Mivel azonban a szegény tanulókat ellátásáról gondoskodnunk kellett: kérésünkre magánosok voltak ziverek felajánlani, hogy egy-egy napon egy-két tanuló reggelivel, ebéddel s vacsorával ellátnak.

A nemeslelkű emberszeretethez megnyilatkozása önmagát dicséri s nincs szükség rá, hogy kiemeljem az ilyen jótékonyaság fontosságát, mely által nemes táplálékot nyújtani segítnek az arra szorulóknak, hanem egyben tapintatos, szeretetteljes, gyengéd irányítással elfeledtetik a szegény gyermekkel sanyaru helyzetét s lelke finomságának, pallérozottságának munkálói leszek a jó modor által.

Számunkra csak a hálás köszönet marad a nemeslelkű hölgyek és férfiak részére, kik szerető gondjukba veszik gyermekeinket. Fogadják e köszönetet az iskola s a növendékek részéről s ajándékozzanak meg bennünket gyengéd segítségükkel a jövőben is.

Tanulók részére családi ellátást ajánlottak fel: Schreiber Aladár, Berkó Istvánné, Halász Ferencné, Heffter Rikárdné, Himmler Sándorné, Jagasich Sándorné, Kovács Sebestény Endréné, Polgár Ignácné, Sági Béné drné, Schmatz Károlyné, özv. Sipos Antalné, Szokoly Károlyné és Tölgessy Ferencné drné.

Ha még most nem vesszük is igénybe mindnyájuk jótékonyaságát, fenntartjuk azt a jövőre, mikor talán több pártolást kívánó emeli hozzájuk kérés kezét.

Barczán Endre.

— **Jankovich Béla üdvözlése.** Az ipolysági főgimnázium megnyitása alkalmával Wilczek Frigyes gróf dr. főispán a közönség nevében táviratilag üdvözölte a vallás és közoktatási minisztert.

Jankovich Béla dr. közoktatási miniszter erre tegnap a főgimnázium igazgatóságához a következő köszönő levelet küldötte:

Igen tisztelt Igazgató ur!

Az ipolysági állami főgimnázium megnyitó ünnepén összegyűlt ünnepelő közönség megbízásából, a főispán ur által küldött üdvözlő táviratért fogadják őszinte köszönetemet.

Midőn egyben ama reményemnek adok kifejezést, hogy az intézet igazgató ur gondozó kezei alatt sikeresen fogja betölteni megkezdett misszióját, vagyok őszinte tisztelettel

igaz hive
Jankovich Béla.

— **Az ipolysági kálvária bucsu.** E hó 14-én, Mária nevenapján lesz az ipolysági kálvária bucsu napja. Az ájtatosság sorrendje a következő: Délután 9 órakor szent mise a plebánia-templomban, utána körmenet indul a templomból a kálváriára, az egyes állomásoknál elmondának a szokásos imák, s ez után a kereszt tövében lesz a szent beszéd melyet Kovács István ipolyviski plebános mond. Mindezen ájtatosság azonban csak kedvező időjárás mellett lesz megtartva, esős időben csak a templomban lesz szent mise. — A hívek gyónásukat végezhetik szeptember 12-én délután, 13-án egész nap és 14-én reggel 4 órától fél 9 óráig, 14-én fél 9 órakor lesz a közös szent áldozás.

— **Királyi kiténtetés.** A király a Magyar Vöröskereszt Egyet szófiai missziójánál az egészségápolás terén kifejtett kitünő szolgálatáért Bati Berkó Anta dr. honvédelmi minisztériumba beosztott ezredornak a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

A Diák Segítő-egylet új tagjai. Az Ipolysági Diák Segítőegylet nemes hivatása állandó vonzást gyakorol az, emberbarátokra. E hét folyamán is szaporodtak tagjai. Sági Benő dr. ügyvéd rendes tag az alapító tagok közé lépett be, rendes tagok lettek Klein Béla kereskedő, Markstein Dezső földbirtokos és Szokoly Károly utmester. A szép célú egyesület maga-magát ajánlja minél szélesebb körű felkarolásba.

— **Eljegyzés.** Ballenegger Andor ipolysági főgimnáziumi helyettes tanár e hó 8-án eljegyezte Vitéz Margitot Budapesten.

— **Nem lesz több vármegyei tiszváltás?** A Vármegyei Tiszviselők Országos Egyesületének hivatalos lapja *A Vármegye* jelenti: Beavatott politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy a szerdán tartott minisztertanácsban a kormány elhatározta, hogy az ősszel törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé, melyben az ideai általános tisztújításoknak az elhalasztását, illetve a tiszviselői mandátumoknak egy évvel való meghosszabítását hozza javaslatba.

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** Ipolyság nagyközség képviselőtestülete e hó 9-én közgyűlést tartott, melyen folyó ügyeket intéztek el. Ugyancsak közgyűlést tart e hó 13-án, melynek legfontosabb tárgya a főgimnázium építési telve lesz.

— **A főegyházmegye köréből.** A főegyházmegyei hatóság Saláta Károly garamkövesdi káplán Magyarbélre adminisztrátornak küldte ki.

— **A vármegye virilistái.** A legtöbb adót fizető (virilis) törvényhatósági bizottsági tagok 1914. évre érvényes névjegyzékének összeállítására céljából a m. kir. adóhivatalok által beterjesztett adókimutatások az 1886. évi XXI. t. cz. 25 §-ának rendelkezéséhez képest folyó évi szeptember hó 20-tól szeptember hó 28-ig terjedő határidő alatt Czompó Ede vm. másodfőjegyző hivatali helyiségében közszemlére kitétetnek, ahol bárki által, d. e. 9 órától — délután 2 óráig betekinthetők és az esetleges észrevételek és felszólalások az igazoló választmány ülése előtt beadhatók. Az igazoló választmány folyó évi szeptember hó 29-én d. e. 10 órakor tartja ülést a vármegyei székház kistermében. Az ülést megelőzőleg vagy legkésőbb az ülést tartama alatt mindazok, kik az 1886. évi XXI. t. c. 26. §-a alapján egyenes állami adójuk kétszeres beszámítására jogosultsággal bírnak ezen igényeiket előzőleg vagy írásban érvényesíthetik. Aki ezen jogát érvényesíteni elmulasztja, az 1886. évi XXI. t. cz. 27. §-ának második bekezdése értelmében ezen kedvezménytől egy évre esik. A legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagoknak az igazoló választmány által egybeállított névjegyzékére folyó évi szeptember hó 30-tól október hó 14-ik napjáig lesz közszemlére kitéve, mely napig ezen névjegyzék ellen az állandó bíráló választmányhoz lehet fellebezni.

— **Házasság.** Dióssy János helybeli iparos e hó 14-én köt házasságot Torda Vikivel, Torda István leányával Ipolyságon.

— **A vármegye költségelirányzata.** Vármegyénk állandó választmánya e hó 9-én ülést tartott melyen az 1886. évi XXI. t. c. 17. §-a értelmében a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség által előterjesztett Hontvármegye háztartási alapjának 1913. évi költségelirányzatát letárgyalta. Az erre vonatkozó előirányzat, javaslat és az állandó választmány jelentése a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél 15 nap alatt közszemlére kitétetett. Az adózó közönség a költségvetési előirányzatra észrevételeket tehet s azokat a folyó évi szeptember hó második felében tartandó őszi közgyűlést megelőzőleg az állandó választmánynál írásba foglalva beadhatja.

— **A tanügy köréből.** Uj állami tanítók. A vk. miniszter Darvas Miklóst és nejét sz. Brencser Luciát, a kik eddig a honfelméleti rk. iskolánál működtek az egyéki áll. el. iskolához, Hortobágyi Jenő ipolyneki rk. tanítót a sarudi áll. el. iskolához, Jendrassák Ignác berecsefalusi rk. tanítót a pálosnagymezői áll. el. iskolához és Polcsák Lajos deméndi rk. tanítót pedig a kisaranyosi áll. el. iskolához nevezte ki állami tanítóvá.

Faragó Mária nagymarosi áll. iskolai tanítónőt Ógyallára helyezték, helyét ugyancsak áthelyezés folytán Balázs Janka volt izaszacsali tanítónő foglalja el. Gremesperger Vidor gyökösi áll. isk. tanító Solymárra lett áthelyezve.

Uj állami elemi iskola. A vk. miniszter a szudi ág. h. ev. iskolának államosítását kimondotta s megbizta a kir. tanfelügyelőt a további tárgyalások vezetésével. Valószínű, hogy 1914. évi január hó 1-én Szudon már állami iskola lesz.

Iskolafejlesztés. A lonti rk. iskolánál a II-ik, a kemencei iskolánál pedig a III-ik tanterem nyílik meg f. é. szeptember hó 1-én. Az új tanítói állások javadalma majdnem teljes egészében államszegélyből lesz fedezve.

Uj felekezeti tanítók. A lonti rk. iskolához Kucsra Blanka, a kemencei rk. iskolához pedig Veszélák Dezső és Walcz Ferenczné választottak meg rendes tanítókká.

Szabadságoldás, helyettesítés. Kögl Mária a korponai áll. el. iskola igazgatónöje 6 havi szabadságot nyert, a vk. miniszter helyettesítésével Pálfi Mariska okl. tanítónőt bizta meg.

Megszűnt iskola. A korponai ág. h. ev. egyház által eddig fenntartott iskola az 1913-14. tanév

elején megszűnt. Minthogy az ezen iskolába járó mintegy 80-90 tanuló most már az áll. el. iskolának kell befogadnia: az áll. iskola fejlesztése elodázhatatlanná válik. Valószínű, hogy az áll. tanítók száma 2-vel szaporodik már a legközelebbi jövőben.

Szabadoktatási tiszteletdíjak. A vall. és közokt. m. kir. miniszter az általuk megtartott szabadoktatási előadásokért: Ipolyvecze községben Bedők Pál ág. ev. tanítónak 48 k., a Kálnaborfő községi előadásokért Klepáts István rk. kántortanítónak 48 k., a Nagypeszek községi előadásokért Akucs Lajos ref. lelkésznek 24 k., Salga Endre ref. tanítónak 48., a Pereszlény községi előadásokért Nagy Géza r. kath. esp. plebánosnak 24 k., Etenberger Sándor rk. tanítónak 48 k., a Szokolya községi előadásokért Nagy István ref. lelkésznek és Cseh Péter ref. tanítónak egyenként 12 k., Csintalan Aladár ref. tanítónak 6 k., a Tergénye községbeli előadásokért Tóth István ref. tanítónak 48 k., Szikszay József r. kath. tanítónak 30 k., Alsószakonca községben tartott szabadoktatási előadásokért Láng An' a r. kath. plebánosnak 24 koronát és Thrán Gyula rk. tanítónak 48 korona tiszteletdíjat utalványozott.

Megjutalmazott tanítók. A mk. földmívelésügyi m. kir. miniszter Chrien Gusztáv béldi ág. h. ev. tanítót 200 kor. faiskola kezelési jutalomban részesítette. A „Pesti Hírlap“ milleniumi alapjának kamataiból a magyar nyelv sikeres tanításáért és a hazafias szellem terjesztéséért Surina Pál csali ág. h. ev. tanító részesült 60 kor. jutalomban.

— **A jegyzők illetményrendezése.** Értesülésünk szerint Sándor János belügyminiszter az elmúlt héten meghozta a döntést a jegyzői kar illetményrendezését illetőleg. A javaslat kodifikálásával a törvénykészítő osztály már javában foglalkozik és kilátás van rá, hogy a törvényjavaslat már október hó folyamán a képviselőház asztalára kerül. A javaslat tartalmáról ez idő szerint természetesen semmiféle szivárgott ki a nyilvánosságba, miután az ilyen természetű törvénytervezetek az előkészítés stádiumában mindig a legnagyobb diszkrécióval kezeltetnek.

— **Postaügynökség Pereszlényben.** Pereszlény községben e hó 11-én postai ügynökség lépett életbe, mely bárhová szóló levélpóstaik küldemények és postautalványok, továbbá csak a belföldre Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, vagy Németországba szóló pénz és csomagküldemények felvételével. továbbításával és leadásával, nemkülönben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postai ügynökség kézbesítési köre csupán Pereszlény községre és a pereszlényi pusztára terjed ki. A postai ügynökség számlálás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében az ipolysági m. kir. postahivatalhoz tartozik és összeköttetését nevezett postahivattal a Pereszlény és Ipolyság közt naponként egyszer közlekedő gyalogkúldőnc járat útján nyeri.

— **Főlemelt hitközségi pótdadó.** Felkértek bennünket alábbi sorok közlésére:

Az 1868. évi 38. t. c. megengedi egy a hitfelekezeteknek, mint az államnak és magánosoknak, hogy iskolát tartsanak fenn.

Az iskolát fentartó hitfelekezetek a költségek fedezésére magukat megadóztatják a szükséghez képest 10-20-50 százalékkal, illetve a mennyire szükségük van; a fent hivatkozott törvény ezt is megengedi, sőt a 45. §-ban egyenesen jogot ad a telekezeteknek. Így tehát az ipolysági róm. kath. hitközségnek is, hogy nemesak híveire, hanem azokra a más hitfelekezetűekre is, akik gyermekeiket ebbe az iskolába járatják, a szükségnek megfelelő adót vethessen ki.

Az ipolysági róm. kath. iskola eddig 10 százalékos pótdából tartatik fenn, azért, mert többre nem volt szüksége. Ma már nem úgy áll a dolog, mert a tanítónak a

fizetés rendezési törvény 360 kor. lakbért állapít meg, az eddigi 200 korona helyett. De ne feledkezzünk meg arról sem, hogy abból az időből 1876. évtől, a mikor ezen emeletes iskola emeltetett, az esztergomi káptalannál körülbelül 4000 kor. adósság van, a melyet 1914. január elsejétől kezdődőleg ki kell fizetni. Így állván a dolog a hitközség képviselője nem zárkozhatik el a hitközségi adó megfelelő felelőségétől.

Adóemelés csak 3 százalék lesz, amely a koronának felel meg; ebből az összegből a helyzetet szánhatjuk.

Van akik azt ellenzik, csak azt mondhatjuk, hogy vannak hitközségek, a melyek iskolájuk fentartási költségeire 100—150—200 százalékot fizetnek, sőt olyan is van a közelben, amely számokban alig kifejezhető százalékot fizet.

Az iskola adó felemelése esetén megmarad a felebbezési jog; felebbezni pedig csak a primáshoz lehet.

Jávor B. Lajos igazgató tanító.

Halálkozás. özv. Baig Mórné Kohn Gizella e hó 7-én Ipolyságon 52 éves korában meghalt. E hó 8-án temették el nagy részvét mellett. Benne Földes Bernát dr. ügyvéd felesége édes anyját gyászolja.

A benzínmotor kézikönyve. Mezőgazdasági irodalmunk gazdagodott ismét egy közhasznú könyvvel. — Sporzon Pál gazdasági akadémia nagytudású tanára Rády Albert akad. tanársegéddel társulva megírta a benzínmotor című közhasznú könyvecskét, hogy az elterjedt gyors futású benzínmotorok szerkezeti elvével, működésével, gyakran előforduló üzem zavarai-val és azok megszüntetésének módjaival azok is megismerkedhessenek, kik különösebb műszaki vagy fizikai ismeretekkel nem rendelkeznek. — Igen ügyesen, hogy egy mondjuk népszerűen van ismertetve ezen 65 ábrával illusztrált könyvben a motorok szerkezete, mellőzve a megértést zavaró elméletet, de annál nagyobb súly van helyezve, az előfordulható üzemszavarak okai, azok felkeresésének és megszüntetésének módzataira, mint nélkülözhetlen kézikönyvet ajánljuk a motor sőt autótulajdonosoknak is — ára 3 kor — megrendelhető a Gazdasági Egyesületnél.

Az Állatvédőegylet kérelme. A Hontvármegyei Állat és Madárvédő Egyesület ezton hozza a tagok tudomására, hogy a m. kir. Ornithológiai Központ által küldött fészekoduk megérkeztek. Azon tagok részére, — kiknek gyümölcsöseik, kertjük és más alkalmas helyük van, hol a fészekoduk elhelyezhetők, — ezen odukat, míg a készlet tart ingyen bocsájítja a tagok rendelkezésére. A fészekoduk átvehetők Árvai József egyesületi pénztárosnál a vármegyeházán.

Védekezés a kolera ellen. Kolera fertőzött vidékről érkezőket közigazgatási hatóságunk a legéberebb figyelemmel kíséri, s a legmesszebbmenő óvintézkedéseket megteszi arra nézve, hogy e fekete rém városunkba be ne hurcoltassék. — A napokban is érkezett egy ipolysági uri családhoz két uri asszony Sternné és leánya Belgrádból, tehát kolera fertőzött vidékről s a hatóság félretevé minden udvariasságot 5 napig Kohn Márk dr. tb. főorvos utján lakásukon szigorú megfigyelés alatt tartotta őket, s csak aztán állította ki részükre a bizonyítványt, hogy mint egészségesek tovább utazhassanak Bécsbe.

Magyar név. Kemka János ipolynyéki szabó iparos nevét „Kárpáti“-ra magyarosította belügyminiszteri engedéllyel.

Veszélyes életkor a gyermek fejlődésében az első életév, amikor a zsenge szervezet erősítésének okszerű támogatására egy megfelelő tápszer szükséges és ebben a válságos időben minden anya a

Nestlé-féle gyermeklisztet használja, mert jóízű, igen tápláló és könnyen emészthető, Próbadozokat teljesen ingyen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 64.

A pénzügy köréből. A m. kir. pénzügyminiszter Benkő Gusztáv pénzügyi fogalmazó gyakornokot az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatóságnál, a jelen állomás helyén való meghagyása mellett a X fizetési fokozatba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá és Goldstein Imre dr. szombathelyi lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi fogalmazó gyakornokká az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatósághoz kinevezte.

A legelterjedtebb betegség még mindig az elhalálozási statisztika szerint a tüdővész, Ha minden tüdővész eset az orvosnak idejekorán lenne jelentve és azonnal gyógykezelve az esetben nem volna lehetetlenség a baj kiirtása. Tüdőbetegségek melyek állandóan Sirolin „Rohe“ val lesznek le küzdve nemsokára gyógyulásnak mennek, sokszor meggyógyulnak Sirolin „Roche“ meghitően hat oldóan és erősítően a légzési szervekre és emellett nagyon jó ízű, Minden gyógyszerárban kapható Sirolin „Roche“

Biró Lajos művei. Biró Lajos már rég elérte azt, hogy Magyarországon is tudják róla: kicsoda ő. Megharcolva az ő „harminc éves háborúját“ diadalmasan hódított közönséget, főleg hölgy közönséget magának. A hölgyközönség pedig a népszerűség értékbélyegzője, Biró Lajos tehát népszerű. — Van azonban a népszerűségének más bizonyítéka is, ez könyveinek olesó ára. Az Athenaeum és Modern Könyvtárban, a Magyar Könyvtárban és a Fővárosi színházak műsorában jelentek meg ezek az olesó és szép kiállítású könyvek, melyek a Honti Lapok kiadóhivatalában, Neumann-nyomda és könyvkereskedésben kaphatók.

Segédjegyzői pályázat. Fodor Vilmos dr. főszolgabíró a kemencei körjegyzőségben ujonnan szervezett segédjegyzői állásra pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása: 1000 korona fizetés 150 kor. lakbér. A pályázni kívánók a törvényben előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket legkésőbb szeptember hó 20-ikáig nyujtsák be. A választás kiírása iránt később történik intézkedés.

Egy zongora és egy kevésbé használt garszon szoba butor eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3-5

Nagy cirkusz Ipolyságon. Kirakatokban, és a falakon elhelyezett oles, tarka reklámképek teszik figyelmessé a közönséget, hogy egy Barnum és Bailey cirkuszának leghíresebb csillagjaiból kiválasztott társulat, Cirkusz Könyvt. Brothers, Európa legelegánsabb, legnagyobb vállalkata különvonattal e hó 13-án érkezik Ipolyságra és még aznap valamint vasárnap tart érdekesnél érdekesebb három előadást. Ezen kiváló vállalat nem más kétes értékű kisebb társulat módjára, csak reklámdob hangjával esábitja a közönséget, hanem tényleg elsőrangú műsorával, mely világhírű attrakciókból van összeállítva a közönségre felejtethetlen benyomást gyakorol. Különösen a ló és egyéb állatok idomítására nagy gond van fordítva, továbbá a lovaglasi gyakorlatokban utolérhetetlen ez a cirkusz. Megemlítettő még, hogy a cirkusznak saját villanyfejlesztő tolepe és kiténő zenekara van. Jegyek az érkezési napon 10 órától kezdve a cirkusz I. sz. pénztári kocsijában kaphatók.

A belügyminiszter utasította az összes hatóságokat, hogy fertőtlenítő szerekkel lássák el magukat és a magyar gyártmányu Lysol form fertőtlenítő szert is felvette a kolera elleni védekező szerek közé. Kapható: Keleti dr. és Murányi vegyszeti gyárnál Ujpesten.

SPORT.

Atletikai és labdarugó verseny.

Folyó hó 8-án délután szép időben, kevés érdeklődő közönség jelenlétében folyt le az „Iparos Kör“ és a „Törekvés S. C.“ között rendezett házi atletikai verseny, melynek részletes eredményei a következők:

I. 100 m. síkfutás. 12 induló. 1 Muntean (I. K) 2 Ticsénszky (I. K), 3 Demeter (I. K)

II. Diszkoszdobás. 3 induló. 1 Liszt (I. K.), 2 Dancsó (I. K.), 3 Kristóf (Törekvés).

III. 200 m. síkfutás. 1 Ticsénszky (I. K.), 2 Muntean (I. K.) 3 Demeter (I. K) 7 induló.

IV Súlydobás. 5 induló. 1 Liszt (I. K) 2 Ticsénszky (I. K) 3 Dancsó (I. K).

V. 400 m staféta. A Törekvés Sport C. lemondása folytán az Iparos Kör (Kaliska Demeter, Muntean, Ticsénszky.)

E verseny után football mérkőzés volt. Meglátott hogy az atletikai verseny az „Iparos Kör“ játékosokat kifárasztotta és így a „Törekvés“ melynek játékosai közül csak néhányan vettek részt az atletikai versenyben, — előnyben volt.

Első féldőben a tíz, majd kilenc emberrel játszó Iparoskör még elég jól tartja magát és a küzdőmet 0:0 arányban eldöntetlenné teszi. A második féldő 10 percében Ticsénszky rugja az Iparoskör vezető gólját, melyet nemsokára kiegyenlít a Törekvés és még két góllal szaporítja sikerét. Eredmény 3:1 a Törekvés javára.

A győzelmet megérdemelték, mert szép összjátékot produkáltak és komoly tréningről tettek tanúságot.

Biró Miticzky Alfréd volt.

Sport hírek.

— A Szondy Sport Klub kapitánya Sass Ernő belépett a Törekvésbe.

— Az Iparos Kör és a Törekvés szeptember 8-án tartott mérkőzésén felülfizettek Joszton Mátyásné 40 fill, Adler Kálmán 20 fill, melyet ez uton köszön meg a vezetőség

IRODALOM ÉS ZENE

(*) **A Vasárnapi Ujság** szeptember 7-iki száma szövegben és illusztrációkban egyaránt dus tartalommal jelent meg Lakatos László eredeti és Grazia Deledda fordított regényeinek, folytatólagos közlés mellett elbeszélést is közöl Szemere Gyógytól. Költeményt Koroda Páltól. Érdekes közleményeket találunk még e számban a Nagy Lajos király korabeli nagyszombati emlékekről, a tenger alatti fényképezésről, a

római gethóról, a magyarországi földren-
gésekről stb. s a rendes heti rovatok: Irodalom
és művészet sakkjáték, stb. A Vasárnapi
Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a
„Világkrónika“-val együtt hat korona.
Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadó-
hivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca
4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a Képes
Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép
számára, félévre két korona 40 fillér.

(*) Az illusztrációk nagy sokasága díszíti a
Váradi Antal és Falk Zsigmond dr. szerkesztette, s
immár harmincnyedik évfolyamát járó Ország-Vi-
lág tegujabb számát is. Közülük a legnevezeteseb-
bek: „A Castor és Pollux hegycsúcsok Svájcban“
„Vizi lilium“, „Erdei idill“, „A jövő városa“, „Enver
bej Drinápolyban“, „A Taylor rendszer mérései“,
„Carnegie és a hágai palota“, „A német császár
Posenben“, „A szentistváni lóversenyek“ (10 jó föl-
vétet), „Orosz hadgyakorlatok“. A román külügyi-
miniszterium bukaresti palotája stb. Az arcképek so-
rából megemlítjük Thurn-Valsassina gróf pétérvár,
nagykövetét és Arányi Dezső énekesművészt. A lap
irodalmi részébe regényeket, elbeszéléseket, kritikai
cikket avagy verseket irtak: Becsky Buday Erzsé-
bet, Berczik Árpád, Csillag Máté, Falk Zsigmond dr.,
Hanuszik László, Paizs Elemér, Thomée József, Vá-
radi Antal. Tartalmas és kitűnően szerkesztett rova-
tok ezenfelül. Színház, művészet, Irodalom, Hírek,
Zene, Sport stb. Mutatványszámot ingyen küld a
kiadóhivatal (Budapest, V. ker., Hold-utca 1.) ahová
az előfizetési pénz is beküldhető. A lap ára félévre
8 kor.

Ipolsági piaci árak

Szeptember 13.

	K. 1-től	K. 1-ig
Buza	18 50	19 70
Rozs	14 20	—
Arpa	14 10	14 —
Zab	14 20	—
Tengeri	—	—
Burgonya métermázsa	6 —	—
Lud (kilonként)	4 10	4 20
Tyuk (páronként)	4 10	4 20
Csibe (páronként)	2 10	2 20
Tojás 1 drb.	8	—
Marhahus 1 klgr.	1 68	—
Borju hus 1 klgr.	2 —	—
Sertés hus 1 klgr.	1 68	—
Juh hus 1 klgr.	1 28	—

Egy villaszerű
kis nyári lak,
mely áll 1 szoba, konyha,
veranda, pince, mellékhe-
lyiségek és szép kertből
szabadkézből azonnal el-
adó, esetleg bérbeadó.
Bővebbet
BREINER SÁNDOR
fakereskedő IPOLYSÁGON.

1-3

Árverési hirdetmény.

A nagymarosi róm. kath. hit-
község tulajdonát képező, a főtéren
fekvő 403 □-öl területű beltelek
a rajta levő épületekkel 1913. évi
szeptember hó 29-én d. u. 2 órakor
a helyszínén nyilvános árverésen
egy tagban el fog adatni:

Az árverési feltételek és a telek
tervrajza megtekinthetők Nagyma-
roson a plebánián.

Nagymaros, 1913. szeptember 10.

PORTELKI TIVADAR
plebános.

Női divatárak, kartonok
rőfös áru, szövetek, rö-
vidáru stb.

mélyen leszállított áron
azonnal eladó özv.
Diamant Gábor-
né utódánál szeptember
15-ig. Ugyanott jó kar-
ban levő, igen erős állvá-
nyok és üzletberendezés
is azonnal eladó.

2-4

Hirdetéseket

és reklámokat ju-
tányosan közöl a
kiadóhivatal.

Biró Lajos munkái:

Gloria és más novellák	1-90 K.
A háboru (dráma-vázlat)	—60 "
A sajtó	—40 "
Szolgák országa (regény)	—60 "
A császár és más férfiak	—40 "
Kis drámák	—40 "
Sárga lilium	3— "
A jövő országutján	—20 "
Elbeszélések	—30 "

Molnár Ferenc munkái:

A lilium	2-50 K.
A farkas	3— "
Az ördög	2-50 "
Pesti erkölcsök	—60 "
Gyerekek	—30 "
A doktor ur	—60 "
A ferencvárosi angyal (Heltai—Molnár)	—30 "

Kapható: A „HONTI LAPOK“ kiadóhivatalában
Neumannál, Ipolyságon.

Az ázsiai kolera terjedését csak a közönség közreműködésével lehet
megakadályozni.

Feltétlenül szükséges, hogy minden házban legyen készletben meg-
bizható fertőtlenítő-szer és használjuk azt a mosdóvízhez többször naponta,
különösen ha nagyforgalmu helyeken fordultunk meg. A legtekélyesebb
fertőtlenítő-szer a

LYSOFORM

mely tudományosan ki van próbálva és feltétlenül, biztosan és gyorsan
hat. Előnyei a többi régi szerek felett, hogy olesó szagtalan, nem mérgező
és a bőrt nem támadja meg. Eredeti üvege 80 fillér (használati utasítással)
és kapható az egész országban minden gyógyszerertárban és drogériában.
Tegyen vele okvetlen kísérletet. Nagyban fertőtlenítésre (iskolák, vendég-
lők, vállalatok, hatóságok stb. részére) ajánlatos az igen olesó nyers-lyso-
formot kannákban vásárolni. Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára,
Ujpest.

ŐSZI TRAGYÁZÁS!

Óvakodjunk a hamisításoktól! **Óvakodjunk a hamisításoktól!**

Valódi **Stern** **Marka** védjegyi

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban

van és eddig is van rajta

Hamisítás-tól szigorúan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva!

Kalmár Vilmos a Thomasphosphatfabriken BERLIN, vezérképviselője Budapest, VI., Andrássy-ut 49. - Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

4-6

Tejtermelők figyelmébe!!!

Megvételekre keresek bármely mennyiségű **TEJET** (a hűvösebb idő beálltával idénytejet is) óvadék mellett megbizottjaim részére. *Tejtermékek értékesítését vállalom.*

FLEISCHMANN

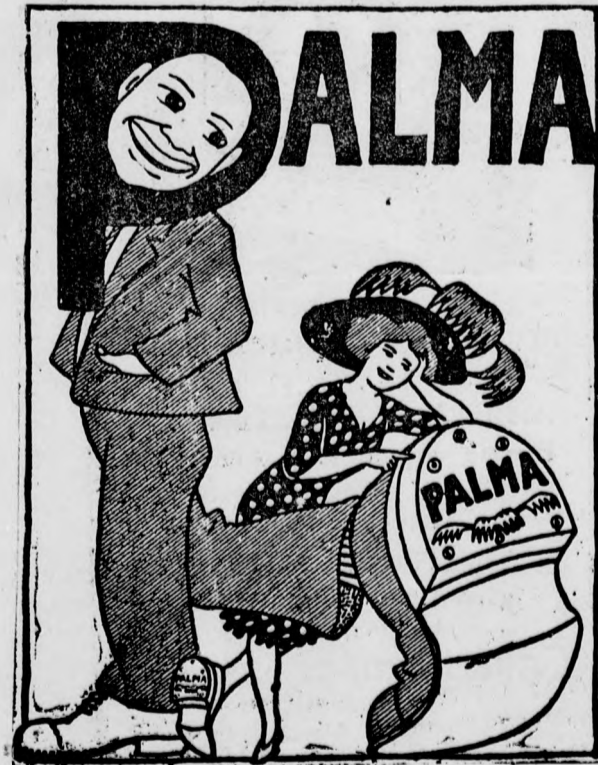
tejgazdasági berendezések értékesítési vállalat **BUDAPEST, VII., Sip-utca 24.**

Használt tejgazdasági berendezések mindenkor vétele és eladása.

Szup. fosfát, Thomassalak, chilisáétrom száritott marhatrágya, kálics és egyéb műtrágyákat jutányosan ajánl és állandóan raktáron tart

Berczeller Márton
Ipolyság.

FIUT Olvasni tudó **FIUT**
TANULÓNAK
azonnali fizetéssel felvesz a **NEUMANN-NYOMDA**
Ipolyságon.

„Kollarit“-börlemez

kaucsuk kompozícióval bevont ruganyos, viharbiztos és időt álló szagtalan fedélemez.

A lelenkor legjobb tetőfedőlemeze. Végtelenül tartós.

Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan alkalmas.

Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell,

Kapható: **Breiner Sándor** fakereskedőnél Ipolyság.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyulladást, rekedtséget és gégebetegségeket megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kötően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbiznál valamint az összes száj- és fogbetegségek, büffögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatású pántlikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést, Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Miuden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: **Thierry A. Órangyal-gyógytárának** Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla 1 nagy specialüveg 5-60 korona.

.. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény! ..

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekágyas nőköl fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, gúlkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, ütés szúrás, lövés, vágás vagy zuzodás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szalka, por, serét, tüske stb kinövések, kárbankulus, képződmények, valamint rák ellen, féreg, rothadás, körömgtyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fölfekvésnél, vérkeieseknél, fülfolyásnál, valamint kipállás esetén csecsemőknel stb. kitűnő hatású.

2 üvegyára K 360 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: **Török József** gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszer-tárában. Nagyban: **Thalmyer és Seitz**, **Kochmeister Utóda**, **Radanovits Testv.** drogueriékban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. gyógyszerertárából, Pregrada, Rohitsch mellett

Őszi ültetésre ajánlom a következő 10 legszebb legbőtermőbb és legnemesebb szamócafajt.

- 24. **Albert szász király.** Rendkívül bőtermő fajta, amelynek gyümölcsei óriás nagyság, kitűnő tartósság és fősleges illatos zamattal tűnnek ki. Ezen kiváóan becses fajtát már évek hosszú sora óta kultiválom kiterjedt mértékben és mint a legjobbak egyikét különösen ajánlom. Minden évben rendkívül bőtermőnek és ellenállóképesnek bizonyult.
- 39. **Laxton Noble.** Gyümölcsei igen nagyok, formájuk szép, zamattuk pompás illatos borizű. Husuk tömör, ragyogó skarlátvörös.
- 44. **Sharpless,** a nyári hőségeknek kitűnően ellentálló elit-fajta. Gyümölcse igen nagy, igen nemes.
- 3. **Kajsziinbaraek.** Középkorai, igen nagy kajsziinzerű izzel.
- 40. **Royal Sovereigne.** Egyike a legpompásabb Laxton-féle tenyésztesteknek Szivalaku, igen nagy, igen finom.
- 31. **Competitor.** Késői, óriás gyümölcsű, kiváló jó.
- 22. **Kaiser magonea.** Az „Albert szász király” tulajdonságaival bir: roppant nagy és kitűnő tartósságu, fölülmulja azonban korai érésével.
- 41. **Sensation.** Késői, roppant nagy, igen finom.
- 46. **Gyöző.** A legkorábbiak, legnagyobbak és legjobbak egyike, a mellett igen dusan termő.
- 90. **Deutsch Evern.** - **Valamennyi legkorábbika.** 1 rendű elite-faj gyümöcse nagy, kerekded, szivalaku, finom és zamatos.

∴ 100 drb. K 5-50, 500 drb. K 20-., 1000 drb. K 38- ∴

A legtermékenyebb, egész éven át gyümölcssei **LA PERLE.** megtelt szamócafaj az új remontáló
∴ Igen bőtermő, gyümölcse meglehetősen nagy, finom illatos zamattal. ∴

∴ 100 drb. K 7-50, 500 drb. K 35-., 1000 drb. K 60- ∴

Az összes növényküldemények bérmentetlenül mennek.

MÜHLE ÁRPÁD
udvari szállító, kertészeti telepe
TEMESVÁR.

1-4

Világvállalat! ————— Először Európában!

Csak 2 nap! Könyöt Brothers amerikai cirkusza, a Csak 2 nap!

BARNUM és BAILEY CIRKUSZ

legkitünőbb csillagaiból álló társulatával, csak 2 napig Európa legszebb, legnagyobb és legkitünőbb cirkusza. — Ipolyság város és környékének becses tudomására adom, hogy egész vállalatommal **12-én** külön vonattal érkezem és **szeptember 13-án** este 8 órakor **a vásártéren**

nagy diszelőadást

rendezek.

Előadásokat 2 napon át fogok tartani, melyek minden eddig bemutatott mutatványokat felül fognak mulni. — Vasárnap két nagy bucsuelőadás.

Vállalatom nem tévesztendő össze hasonló utazó cirkuszokkal. Mutatványaim eddig még egyetlen cirkuszban sem kerültek bemutatásra.

Jegyek előre válthatók az érkezés napján reggel 10 órától az I. számú kocsinál.

Bővebbet a falragaszok.

A VILÁGHÍRŰ
ES LEGÚJABB RENDSZERŰ **BOLINDER** NYERSOLAJ-
MOTOROK és azok alkatrészei kizárólag
ÁNYOS IMRE cégénél kaphatók
BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCZA 17.
Telefon 1276.
Legnagyobb nyersolajszükséglet! Jutányos árak!
Feltétlen jótállás! Kedvező fizetési feltételek!
Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket.

Császárfürdő Budapesten. Nyár és téli gyógyhely a magyar Irgalmas rend tulajdona. Első-rangu kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapmedence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használtatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők ivó- és belélegzési-kura. Prospektust ingyen és beimentve küld.

Az igazgatóság

Elismert legjobb motorok!

Messzemelő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Eredeti KÖRTING
DIESELMOTOROK álló- és fekvő-rendszer
Szívógáz és benzinmotorok.
Benzin és nyersolajos cséplő-garnitúrák, magánjáróval is.
Meglepő újdonság! Meglepő újdonság!
Nyersolajmotorok
gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.
Gellért Ignác és Tsa
mérnöki iroda
Budapest, V., Konáry-utca 4.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

Butorcsarnok Szövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VIII., József-körút 28. szám. (Békkocsi-utca sarkán),

Budapest, VIII. ker. Üllői-ut 18. állandó.

*** Lakásberendezési kiállítása ***

nyitva reggel 8 órától este 8 óráig.

Belépti díj nincsen.